

Przegląd sposobów leczenia czerniaka

Główną metodą leczenia czerniaka jest zabieg chirurgiczny. W zależności od stopnia zaawansowania czerniaka niektóre osoby mogą potrzebować dalszych zabiegów chirurgicznych lub innych metod leczenia.

Leczenie czerniaka

Plan leczenia czerniaka dyktują następujące czynniki:

- jego umiejscowienie,
- głębokość, której sięga,
- czy przebił skórę (czy jest owrzodziały),
- czy spowodował przerzuty,
- ogólny stan zdrowia i preferencje pacjenta.

Lekarz lub pielęgniarka specjalista porozmawia z pacjentem o dostępnych metodach leczenia i sprawach, które należy rozważyć przy podejmowaniu decyzji o leczeniu. Wówczas można wspólnie określić najlepszy dla danego pacjenta sposób leczenia. Pacjent może też otrzymać ofertę leczenia w ramach badania klinicznego.

Rozumiemy, że okres leczenia może być trudny. Dlatego oferujemy wsparcie. Jeżeli pacjent chce porozmawiać, może:

- zadzwonić na infolinię wsparcia organizacji Macmillan pod numer 0808 808 00 00;
- porozmawiać z naszymi specjalistami online;
- odwiedzić nasze forum poświęcone czerniakowi, aby porozmawiać z osobami, które chorowały na czerniaka, podzielić się swoimi doświadczeniami i zadać pytania ekspertowi.

Leczenie w 0 stopniu zaawansowania (czerniak in situ)

Metodą leczenia czerniaka w 0 stopniu zaawansowania jest zabieg chirurgiczny. Chirurg usuwa więcej tkanki z obszaru, w którym wycięto czerniaka.

Robi to, aby usunąć wszystkie komórki nowotworowe i trochę zdrowej tkanki wokół nich. To zmniejsza ryzyko pozostawienia komórek nowotworowych w organizmie. Czasami może być potrzebna druga operacja, aby upewnić się, że cały nowotwór został usunięty.

Niektóre obszary organizmu trudno jest leczyć chirurgicznie. Może także istnieć powód zdrowotny, dla którego pacjent nie może przejść zabiegu chirurgicznego.

Lekarz może porozmawiać z pacjentem o innej metodzie leczenia czerniaka w stopniu 0, takiej jak krem zawierający imikwimod. Imikwimod wykorzystuje układ odpornościowy organizmu, aby pozbyć się komórek nowotworowych. Krem nakłada się na obszar zajęty przez czerniak. Lekarz lub pielęgniarka wyjaśni, kiedy i jak często należy to robić.

Po leczeniu u pacjenta może zostać wykonana biopsja, aby sprawdzić, czy w jego organizmie zostały jakieś komórki nowotworowe.

Leczenie czerniaka w I lub II stopniu zaawansowania

Zabieg chirurgiczny może być jedyną metodą leczenia potrzebną w przypadku czerniaka w I lub II stopniu zaawansowania. Chirurg usuwa więcej tkanki z obszaru, w którym wycięto czerniaka. Robi to, aby usunąć wszystkie komórki nowotworowe i trochę zdrowej tkanki wokół nich. To zmniejsza ryzyko pozostawienia komórek nowotworowych w organizmie.

Niektóre osoby mogą zostać skierowane na tzw. biopsję węzła wartowniczego, aby sprawdzić, czy komórki czerniaka rozprzestrzeniły się na węzły chłonne. Jeśli nowotwór zaatakował węzły chłonne, jest to czerniak w III stopniu zaawansowania.

W przypadku czerniaka w II stopniu zaawansowania lekarz może porozmawiać z pacjentem o możliwości zastosowania immunoterapii, aby zmniejszyć ryzyko nawrotu choroby. Takie postępowanie nazywa się terapią uzupełniającą.

Leczenie czerniaka w III stopniu zaawansowania

Główne metody leczenia czerniaka w III stopniu zaawansowania opisane są poniżej.

Zabieg chirurgiczny

Zazwyczaj pacjent przechodzi operację, podczas której chirurg usuwa więcej tkanki z obszaru, w którym wycięto czerniaka. Jeśli badania wykażą obecność nowotworu w węzłach chłonnych, czasami pacjent może mieć operację usunięcia tych węzłów chłonnych.

Jeśli czerniak rozprzestrzenił się na skórę w pobliżu, pacjent także może zostać skierowany na zabieg chirurgiczny.

Immunoterapia i terapia celowana

Immunoterapia wykorzystuje układ odpornościowy do rozpoznawania i niszczenia komórek nowotworowych. Terapia celowana to terapia, w której leki działają na komórkę nowotworową lub obszar wokół niej, aby uniemożliwić jej przetrwanie i dalszy rozwój.

Immunoterapia i terapia celowana może być stosowana:

- jako leczenie główne,
- po zabiegu chirurgicznym, aby pomóc zmniejszyć ryzyko nawrotu choroby nowotworowej.

Jeśli nie ma możliwości przeprowadzenia operacji, mogą być także stosowane poniższe sposoby leczenia. Niektóre z tych metod mają charakter specjalistyczny i są dostępne tylko w niektórych szpitalach. Niektóre nie są dostępne w ramach NHS w każdym miejscu Wielkiej Brytanii. Lekarz lub pielęgniarka może udzielić więcej informacji na ten temat.

Radioterapia

Radioterapia polega na stosowaniu promieni o dużej energii w celu niszczenia komórek nowotworowych. Czasami ta metoda jest stosowana w leczeniu nowotworu w węzłach chłonnych lub pobliskiej skórze, jeśli nie można go usunąć za pomocą zabiegu chirurgicznego.

Chemioterapia podawana do kończyny

Chemioterapia może być podawana bezpośrednio do kończyny, aby leczyć skupiska czerniaka w kończynie, w której czerniak pojawił się po raz pierwszy. Chemioterapia podawana do kończyny nazywana jest także izolowaną perfuzją kończyny (ILP) lub izolowaną infuzją kończyny (ILI).

Laseroterapia

Laseroterapia może być wykorzystywana do niszczenia małych obszarów na skórze zajętych przez czerniak.

Elektrochemioterapia

Elektrochemioterapia wykorzystuje chemioterapię i prąd elektryczny o niskim natężeniu do leczenia małych obszarów zaatakowanych przez czerniak na skórze.

T-VEC

Jest to rodzaj immunoterapii podawany w formie zastrzyku w obszarze zajęтым przez czerniak na skórze lub w węzłach chłonnych.

Imikwimod

Imikwimod to krem, który wykorzystuje układ odpornościowy organizmu, aby pozbyć się komórek nowotworowych. Czasami jest stosowany w leczeniu małych obszarów czerniaka na skórze.

Leczenie czerniaka w IV stopniu zaawansowania

Czerniak w IV stopniu zaawansowania to nowotwór, który rozprzestrzenił się na inne części ciała. Celem leczenia w takim przypadku jest zazwyczaj kontrolowanie nowotworu i przedłużenie życia. Leczenie może także pomóc ograniczyć objawy i poprawić jakość życia. Dzięki nowszym metodom leczenia ludzie żyją długo, mając zaawansowanego czerniaka.

Mamy więcej informacji na temat zaawansowanego czerniaka i jego leczenia.

Nasze materiały

Bibliografia

Poniżej znajdują się niektóre ze źródeł, na podstawie których opracowaliśmy informacje dotyczące czerniaka. Aby uzyskać więcej informacji na temat źródeł, z których korzystamy, prosimy skontaktować się z nami, pisząc na adres: cancerinformationteam@macmillan.org.uk.

Michielin O, van Akkooi ACJ, Ascierto PA et al. Cutaneous melanoma: ESMO Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow-up. *Annals of Oncology*. 2019; 30, 12, 1884–1901 [dostęp w maju 2022 r.].

Michielin O, van Akkooi ACJ, Ascierto PA et al. ESMO consensus conference recommendations on the management of locoregional melanoma: under the auspices of the ESMO Guidelines Committee. *Annals of Oncology*. 2020; 31, 11, 1449–1461 [dostęp w maju 2022 r.].

Peach H, Board R, Cook M et al. Current role of sentinel lymph node biopsy in the management of cutaneous melanoma: A UK consensus statement. *Journal of Plastic, Reconstructive & Aesthetic Surgery*. 2020; 73, 1, 36–42 [dostęp w maju 2022 r.].

Redakcja

Nasza broszura informacyjna została napisana, przejrzana oraz zredagowana przez zespół Cancer Information Development organizacji Macmillan Cancer Support. Jej treść skonsultowano również ze specjalistami w dziedzinie medycyny i zdrowia oraz pacjentami chorymi na nowotwór. Zatwierdziła ją starsza redaktor ds. medycznych, dr Samra Turajlic, specjalista onkolog.

Naszym informacjom na temat nowotworów przyznano znak jakości PIF TICK. Został on stworzony przez Patient Information Forum i gwarantuje, że spełniliśmy 10 kryteriów tej organizacji w zakresie wiarygodności prezentowanych informacji na temat zdrowia.

Używany przez nas język

Chcemy, aby wszyscy chorzy na nowotwór czuli, że nasze informacje pisane są specjalnie dla nich. Staramy się, by były one jak najbardziej jasne i przejrzyste. Aby to osiągnąć:

- używamy prostego języka,
- wyjaśniamy terminy medyczne,
- używamy krótkich zdań,
- używamy ilustracji w celu wyjaśnienia tekstu,
- przedstawiamy informacje w jasny sposób,
- dbamy o to, aby wszystkie kwestie były zrozumiałe.

Używamy języka inkluzywnego dla wszystkich płci i piszemy w nieformalnym stylu, aby nikt nie czuł się wykluczony. Kiedy jest to wskazane ze względów klinicznych, używamy słów „mężczyzna” i „kobieta” lub „męski” i „żeński”. Robimy to na przykład, wymieniając pewne części ciała lub wspominając statystyki dotyczące występowania chorób.

Więcej o tym, jak opracowujemy nasze materiały, można przeczytać [tutaj](#).

Właściwa opieka i wsparcie dla pacjenta

Jeśli ktoś ma nowotwór i nie mówi po angielsku, może się obawiać, że to wpłynie na jego leczenie i opiekę. Zespół opieki zdrowotnej powinien jednak zaoferować każdej osobie poziom opieki i wsparcia oraz informacje, które spełniają jej potrzeby.

Wiemy, że czasami ludzie mogą doświadczać dodatkowych trudności, próbując uzyskać właściwe wsparcie. Na przykład jeśli ktoś pracuje zawodowo lub ma rodzinę, może być mu trudno znaleźć czas, aby zgłaszać się na wizyty w szpitalu. Może także martwić się o pieniądze i koszty dojazdu. Wszystko to może wywoływać stres i można nie wiedzieć, jak sobie z tym poradzić.

Pomoc jest jednak dostępna. Nasza telefoniczna linia wsparcia może zaoferować w języku dzwoniącego poradę dotyczącą takiej sytuacji. Można porozmawiać z pielęgniarkami, doradcami finansowymi, doradcami zajmującymi się świadczeniami społecznymi czy pracą zawodową. Osobom z nowotworami oferujemy także dotacje od fundacji Macmillan. Są to jednorazowe kwoty pieniędzy, które można przeznaczyć na takie wydatki, jak parking szpitalny, przejazd, opiekę nad dziećmi czy rachunki za ogrzewanie.

Możliwość rozmowy z organizacją Macmillan w swoim języku ojczystym

Można zadzwonić do organizacji Macmillan pod bezpłatny numer **0808 808 00 00** i porozmawiać z nami w swoim języku ojczystym za pośrednictwem tłumacza. Można porozmawiać z nami o swoich obawach i kwestiach medycznych. Po uzyskaniu połączenia telefonicznego wystarczy powiedzieć po angielsku nazwę swojego języka. Nasza infolinia jest czynna 7 dni w tygodniu w godzinach od 8:00 do 20:00.

Zredagowano: 1.10.2022 r.

Następna redakcja: 1.10.2025 r.

© Macmillan Cancer Support 2022 – organizacja charytatywna zarejestrowana w Anglii i Walii (261017), Szkocji (SC039907) oraz na Wyspie Man (604), działająca także w Irlandii Północnej. Spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji, zarejestrowana w Anglii i Walii pod numerem 2400969. Numer rejestracyjny spółki na Wyspie Man: 4694F. Adres siedziby: 89 Albert Embankment, London, SE1 7UQ. Numer VAT: 668265007

Dokładamy wszelkich starań, aby przekazywane przez nas informacje były dokładne, jednak nie można zakładać, że odzwierciedlają one obecny stan badań medycznych, który nieustannie ulega zmianom. Osoby, które martwią się swoim stanem zdrowia, powinny skonsultować się z lekarzem. Organizacja Macmillan nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wynikające z nieścisłości podanych tutaj informacji lub informacji pochodzących od osób trzecich, takich jak informacje przedstawione w witrynach internetowych, do których podajemy łącza.

